

Quickscan natuurwaardenonderzoek Plesmanweg Almelo

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek

In het kader van de Wet natuurbescherming

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Gemeente Almelo
Contactpersoon: K. Scholten-Breukers
 Postbus 5100
 7600 GC Almelo

Projectnummer en versie: 1109, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 9-2-2018
Ligging projectgebied: Plesmanweg Almelo		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
2 Het plangebied.....	4
2.1 Situering.....	4
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	4
3 Voorgenomen activiteiten.....	5
3.1 Algemeen.....	5
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	5
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	5
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	5
4 Soortenbescherming; het onderzoek.....	6
4.1 Methode.....	6
4.2 Verwachting.....	7
4.3 Resultaten.....	7
4.4 Toetsingskader.....	11
4.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	12
4.6 Historische gegevens.....	13
4.7 Volledigheid van het onderzoek.....	13
5 Samenvatting en conclusies.....	14

1 Inleiding

De gemeente Almelo heeft het voornemen om laanbomen te kappen langs de Plesmanweg in Almelo vanwege reconstructie van de weg en de beperkte conditie van de bomen. Omdat de voorgenomen activiteiten mogelijk tot wettelijke consequenties in het kader van de Wet natuurbescherming leiden, is Natuurbank Overijssel gevraagd te onderzoeken of de voorgenomen activiteiten in overeenstemming zijn met de Wet natuurbescherming (onderdeel soortenbescherming). Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequenties.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden.

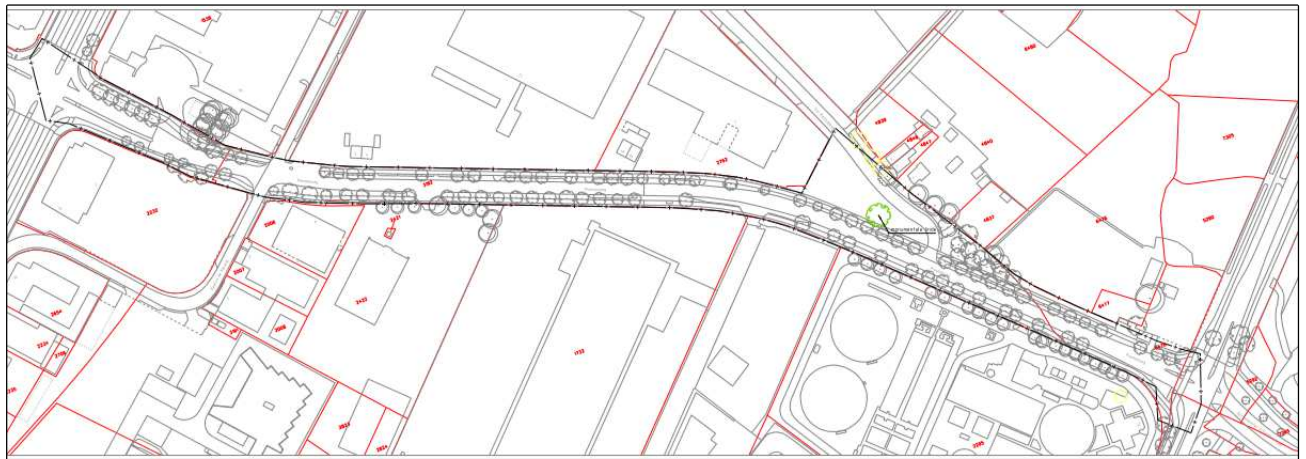
2 Het plangebied

2.1 Situering

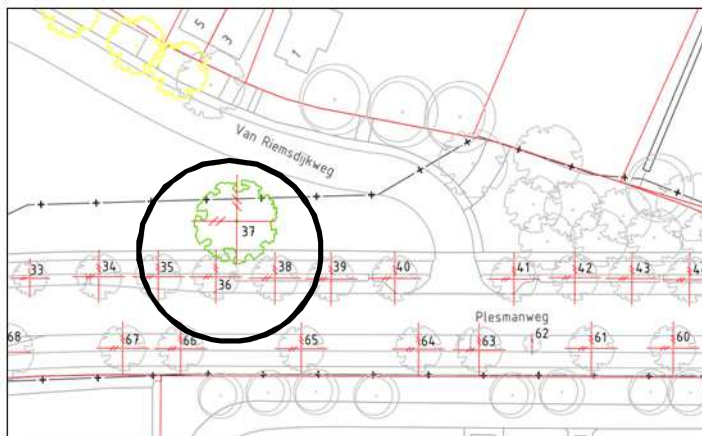
Het plangebied bestaat uit laanbomen langs de Plesmanweg en enkele solitaire bomen ten noorden van de Plesmanweg in Almelo. Het betreft het wegvak tussen de kruising van de Plesmanweg met de Anthony Fokkerweg en de Kolthofsingel.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit laanbomen en enkele solitaire bomen ten noorden van de Plesmanweg. De bomen staan allen in een plantvak met gazon. Op onderstaande afbeelding wordt het plangebied in detail weergegeven. In de bijlage zijn foto's van het plangebied opgenomen.

Detailweergave en begrenzing van het plangebied met de laanbomen (Bron: Gemeente Almelo).

Te behouden boom (boom nr. 37) (bron: Gemeente Almelo)

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Het concrete voornemen bestaat om de bomen te rooien. Op het moment van onderzoek staat nog niet precies vast welke bomen geveld zullen worden, mogelijk blijven enkele bomen behouden. De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Vellen bomen

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

3.3 Vaststellen van de invloedssfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedssfeer. De omvang van de invloedssfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

Beoordeling van de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit wordt als lokaal beschouwd. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het plangebied. Mogelijk zijn tijdens de werkzaamheden geluid, stof en trillingen waarneembaar buiten het plangebied. Deze effecten zijn incidenteel en kortstondig en zullen niet leiden tot verstoring van beschermde faunasoorten of de aantasting van beschermde habitats.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedssfeer wordt het onderzoeksgebied gelijk gesteld aan het plangebied.

4 Soortenbescherming; het onderzoek

4.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 8 mei 2017 en na besluitvorming in de Gemeenteraad op 25 januari 2018, tijdens de daglichtperiode (ochtend) bezocht. Het terrein is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x60) en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt.

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Veldbezoek door ervaren ecooloog¹
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. internet; zie bijlage 4);

Het weer tijdens het veldbezoek

Bewolkt, droog, 16°C, matige wind uit Noordoosten.

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor floristisch onderzoek omdat sommige zomer- en najaarsbloeiers begin mei soms moeilijk te vinden en te determineren zijn. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van broedvogels. De onderzoeksperiode is geschikt om alle mogelijke broedvogelsoorten in het onderzoeksgebied vast te kunnen stellen. Op basis van een beoordeling van landschappelijk kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het plangebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

Grondgebonden zoogdieren en vleermuizen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar deze dieren. Er is in het plangebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het plangebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijsporen, haren, prooiresten en uitwerpselen.

Vleermuizen

Het plangebied is onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen en is er gezocht naar (potentiële) verblijfplaatsen. De bomen in het plangebied zijn onderzocht op de aanwezigheid van (potentiële) verblijfplaatsen in de vorm van holen en gaten in de boom en holle ruimtes achter losse schors. Aanwijzingen die op de aanwezigheid van vleermuizen in bomen duiden zijn onder andere invliegopeningen, sociale geluiden vanuit de verblijfplaats en meststrepen onder de invliegopening. De mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd buiten de periode dat vleermuizen foerageren of lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute.

¹ Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.E.B. Leemreide. Hij heeft ruim 30 jaar ervaring als veldbioloog. Eerst specifiek op het gebied van vogelstudie, later meer integraal met een tweede specialisatie op het gebied van grondgebonden kleine zoogdieren en vleermuizen. Hij voert jaarlijks 120-140 quickscan natuurwaardenonderzoeken uit, verspreid over heel Nederland.

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van overige soorten als beschermde soorten als amfibieën, dag- en nachtvlinders, libellen, vissen, bladmossen, sporenplantenvaren (kleine vlotvaren), haften (oeveraas), kevers en kreeftachtigen (Europese rivierkreeft) omdat het plangebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten.

4.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, beheer, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied is het aannemelijk dat beschermde soorten van onderstaande soortgroepen in het gebied voorkomen:

- Grondgebonden zoogdieren
- Vogels
- Vleermuizen

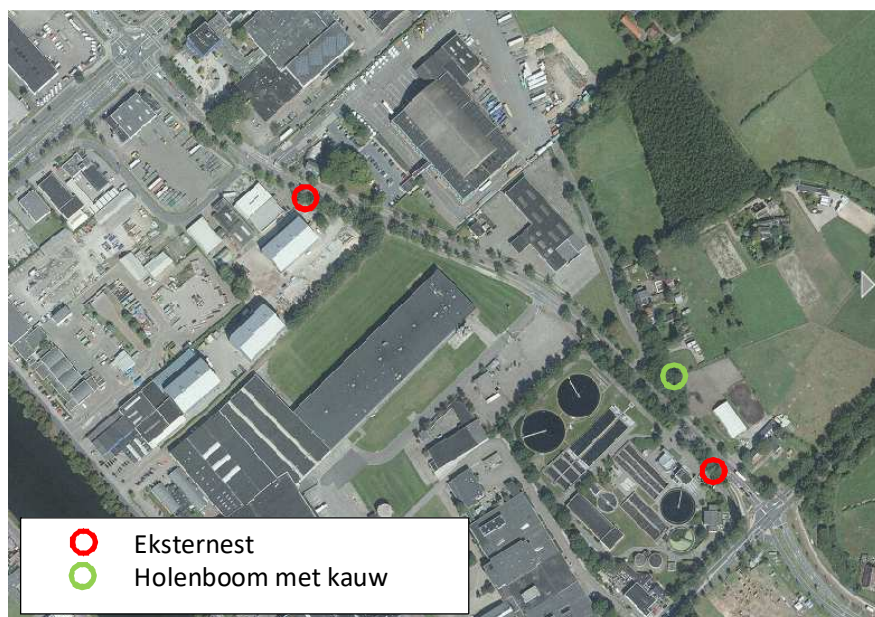
4.3 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het plangebied vastgesteld zijn of waarvan het plangebied een essentieel onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken. Het plangebied behoort niet tot de groeiplaats van beschermde plantensoorten.

Vogels

Het plangebied behoort tot het functionele leefgebied van vogelsoorten als houtduif, merel, vink, kauw, ekster, koolmees, pimpelmees. Voorgenoemde vogelsoorten foerageren hoofdzakelijk in het plangebied, maar er zijn twee bezette nesten van eksters in de laanbomen vastgesteld en hollenboom met een kauwennest in een dode tak. In de hollenboom zijn niet met zekerheid nesten vastgesteld, maar er hingen meerdere paartjes rond een vermoedelijke nestingang en deze vogels alarmeerden toen de onderzoeker zich in de buurt van de boom op hield.

Er zijn geen andere bezette vogelnesten aangetroffen. Gelet op het type bomen in het plangebied, ligt het niet voor de hand dat er op korte termijn andere vogelsoorten in de bomen zullen gaan nestelen. Op onderstaande kaart worden de bezette nesten aangeduid.

Verspreiding van bezette nesten.

Aanduiding van de hollenboom met vermoedelijk een kauwennest.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Kappen bomen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen. Mogelijk foerageren sommige grondgebonden zoogdiersoorten in de perken rondom de bomen, maar grondgebonden zoogdieren bezetten geen vaste rust- of voortplantingslocaties in het plangebied.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn in het plangebied geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden die op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in het plangebied duiden. Er is slechts één boom in het plangebied aangetroffen met een natuurlijke holte, maar dat betreft een holte in een vrij vlakke tak waar zich een kauwennest in bevindt. De vorm van de holte en de aanwezigheid van het kauwennest maakt de holle tak tot een ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen. In dezelfde boom bevindt zich een opening naar een holte op 75cm boven de grond. Een dergelijke lage opening vormt een voor vleermuizen ongeschikte invliegopening vanwege het grote predatierisico door bijvoorbeeld kat of vos. Door het vellen van de bomen worden geen vleermuizen verwond of gedood en worden geen verblijfplaatsen beschadigd of vernield.

Holte in de 'kauwenboom'. Het gat zit op 75 cm hoogte en vormt daardoor een ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- *Geen.*

Foerageergebied

Het onderzoek is uitgevoerd buiten de actieve periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, dan vormt het plangebied een geschikt foerageergebied voor vleermuissoorten als gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Gelet op het type bomen in het plangebied, dan is de betekenis van het plangebied als foerageergebied beperkt en leidt het kappen van de bomen niet tot negatieve effecten. Er blijft in de directe omgeving van het plangebied voldoende gelijkwaardig foerageergebied behouden. Omdat na planrealisatie ook weer nieuwe loofbomen geplant worden, is het tevens een tijdelijk effect. Door het vellen van de bomen wordt mogelijk foerageerhabitat aangetast, maar vanwege voldoende soortgelijk foerageerhabitat in de directe omgeving heeft deze activiteit geen negatief effect op vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- *Geen.*

Vliegroutes

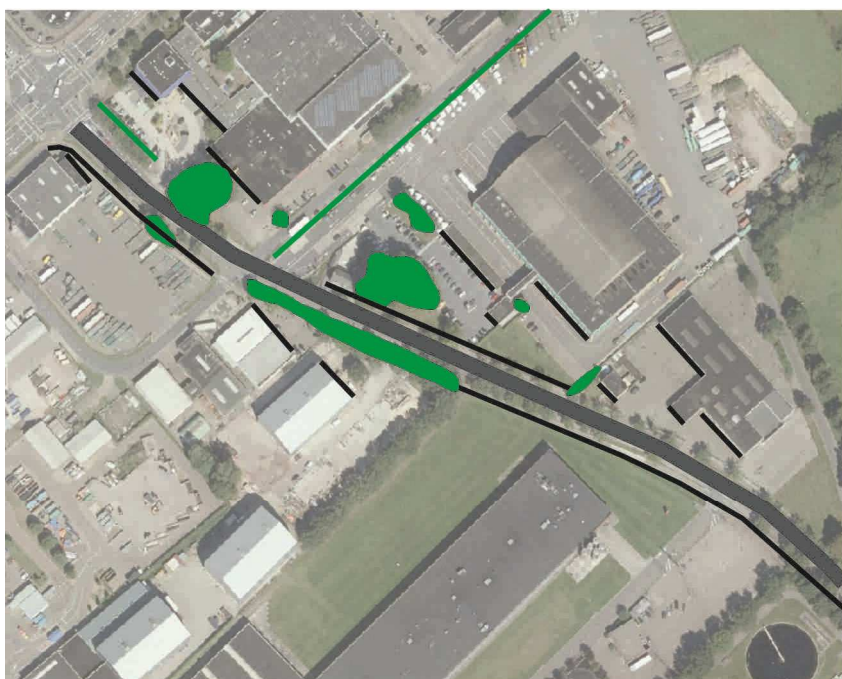
Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen gebruik maken van vliegroutes. Op basis van een beoordeling van de inrichting, het gevoerde beheer en de ligging in het landschap kan wel een goede inschatting gemaakt worden van de betekenis van het plangebied als vliegroute.

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen als geleiders tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij lantarenpalen, rasterpalen, hekwerken en gevels van woningen. Het is een misverstand dat slechts bomen of houtachtige opstanden kunnen dienen als geleiding langs een vliegroute.

Vleermuizen benutten veelvuldig lijnvormige landschapselementen zoals laanbeplanting en houtsingels omdat het een foerageergebied is tijdens de trek en tevens een zekere mate van beschutting geeft tegen predatoren. Vooral soorten met een weinig sterk echovolume, zoals gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis benutten lijnvormige elementen als geleiding. Soorten als laatvlieger en rosse vleermuis vliegen doorgaans hoog boven het landschap. Gewone dwergvleermuizen, welke tussen zomer- en winterverblijfplaatsen afstanden van meer dan 1000 km kan afleggen, zal ook hoog over het landschap vliegen en geen gebruik maken van lijnvormige landschapselementen. Hoe vleermuizen op trek navigeren is nog onduidelijk. Op onderstaande afbeelding worden de overblijvende bomen, boomgroepen, hekken, rasters en gevels langs de laanbeplanting weergegeven. Al deze elementen kunnen betekenis hebben bij de oriëntatie van vleermuizen langs een vliegroute.

De laanbeplanting langs de Plesmanweg gaat op de rotonde Plesmanweg met de Anthony Fokkerweg/Bleskolksingel niet over in een andere laanstructuur.

Op onderstaande luchtfoto zijn de te behouden bomen, bomenrijen, scheerhagen, hekwerken en gevels aangegeven. Zoals te zien bevinden zich aan weerszijden van de Plesmanweg overal opgaande elementen die eventueel zouden kunnen fungeren als vliegroute. De situatie zonder laanbomen laat zich prima vergelijken met een straat in een dorp of stad waar vleermuizen over de straat, parallel aan de woningen migreren. De bomen langs de RWZI staan op onderstaande kaart nog ingetekend. Mogelijk worden deze bomen in de winter 2017-2018 gekapt.

Weergave van overblijvende lijnvormige structuren en solitaire bomen die vleermuizen in staat stellen te navigeren langs de vliegroute. De te kappen bomen zijn weggelaten op de tekening.

Gelet op de ligging van het plangebied op industriegebied, is het niet aannemelijk dat de laanbeplanting langs de Plesmanweg een functie als vliegroute voor vleermuizen heeft. Industrierrein zijn doorgaans gebieden waar vleermuizen geen verblijfplaatsen bezetten in bebouwing en de Plesmanweg verbindt ook geen woonwijken met het buitengebied.

Conclusie

Het is onbekend of vleermuizen de laanbeplanting langs de Plesmanweg volgen als vliegroute. Vleermuizen bezetten doorgaans geen verblijfplaatsen in bedrijfsbebouwing. Gelet op de ligging van de laanbeplanting op een industrieterrein, is het niet aannemelijk dat de laanbeplanting een verbindende schakel vormt tussen een belangrijke verblijfplaats (zoals een kraamkolonie) en foerageergebied of tussen verblijfplaatsen onderling. Ook loopt de laanbeplanting op de rotonde met de Anthony Fokkerweg/Bleskolsingel niet door in een andere laanbeplanting. Mocht een soort als de gewone dwergvleermuis toch de laanbeplanting langs de Plesmanweg benutten als vliegroute, dan blijft deze functie ook na het kappen van de bomen behouden. Vleermuizen benutten niet uitsluitend bomen als vliegroute, maar benutten ook gevels, rasters, hekwerken en verspreid staande bomen en boomgroepen als geleiding en beschutting tegen predatoren. Het vellen van de laanbomen langs de Plesmanweg heeft geen negatief effect op het functionele leefgebied van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- *Geen.*

Amfibieën

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een weinig geschikt functioneel leefgebied van amfibieën. Mogelijk benutten sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten als gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander het plangebied als foerageergebied, maar ze bezetten er geen vaste rust- of voortplantingslocaties. Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer, de ligging in industriegebied en de ligging op enige afstand van voortplantingswateren, is de betekenis als foerageergebied zeer beperkt. Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen amfibieën verwond of gedood en worden geen (winter)rustplaatsen of voortplantingsbiotopen beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- *Geen.*

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het plangebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

4.4 Toetsingskader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Het is verboden om alle soorten die beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, evenals de in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde soorten te doden en te verwonden, evenals het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Verder is het verboden om plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor sommige in de Wet natuurbescherming genoemde soorten geldt een ontheffing voor het opzettelijk doden en vangen en de vaste voortplantings- en rustplaatsen van deze soorten opzettelijk beschadigen of vernielen, als gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. In voorliggend geval is de vrijstellingsregeling van de Provincie Overijssel van kracht.

Ook gelden er bepaalde vrijstellingen voor het verbod op verwonden en doden mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde Gedragscode. Voorgenomen activiteiten passen binnen de werkingssfeer van de Gedragscode 'Ontwikkeling & inrichting van de Vereniging Stadswerk Nederland'.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan om sommige soorten opzettelijk te doden en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

4.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Van de vogelsoorten die in het plangebied nestelen, zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd.

Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het vellen van de nestbomen, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is juli-februari. Jonge eksters en kauwen verlaten het nest meestal half juni.

Wettelijke consequenties:

- Bomen vellen buiten de voortplantingsperiode.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied. De voorgenomen activiteiten leiden tot wettelijke consequenties voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Wettelijke consequenties:

- Geen.

Voerageergebied

Het plangebied heeft geen noemenswaardige functie als voerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen activiteiten leiden tot wettelijke consequenties voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Wettelijke consequenties:

- Geen.

Vliegroute

Het plangebied heeft vermoedelijk geen functie als vliegroute voor vleermuizen en als vleermuizen migreren langs de laanbeplanting, dan zal deze vliegroute behouden blijven omdat er voldoende alternatieve geleidende elementen behouden blijven om vleermuizen langs te geleiden. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Wettelijke consequenties:

- Geen.

Grondgebonden zoogdieren

Grondgebonden zoogdiersoorten bezetten geen rust- of voortplantingslocatie in het plangebied. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Wettelijke consequenties:

- Geen.

Amfibieën

Voor de amfibieënsoorten die het plangebied voorkomen geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wnb. De functie van het plangebied als foerageergebied wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet aangetast. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Wettelijke consequenties:

- Geen.

Overige soorten

Het plangebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde soorten. Vanwege de lokale invloedsfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Grondgebonden zoogdieren; vaste rust- en voortplantingsplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vogels; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Vogels; bezette nesten (alle nesten)	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 2, 3.1 lid 2	Beplanting rooien buiten voortplantingsperiode
Vleermuizen; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing ; functie wordt niet aangetast	Geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen; vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën; foerageergebied	Incidenteel; diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling of soorten zijn niet beschermd	Geen
Amfibieën; vaste rust- en voortplantingslocaties	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

4.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

4.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

5 Samenvatting en conclusies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten² geldt in Overijssel een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk vernielen en weghalen van rust- en voortplantingslocaties', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verwonden en doden of om opzettelijk rust- en voortplantingslocaties te mogen vernielen en weghalen.

Het plangebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige vogel-, vleermuis-, amfibieën- en grondgebonden zoogdiersoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied als foerageergebied en mogelijk nestelen er vogels in de bomen.

Er nestelen eksters en kauwen in het plangebied. Er nestelen twee paar eksters in de laanbomen en een paartje kauwen bezet een nestholte in een horizontale dode tak van een zomereik, net ten noorden van de laanbeplanting. Van de vogelsoorten die in het plangebied nestelen, zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaatsen. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is augustus-februari.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden geen beschermde grondgebonden zoogdieren of amfibieën verwond of gedood en worden geen rust- of voortplantingslocaties beschadigd of vernield.

De laanbeplanting langs de Plesmanweg vormt geen vliegroute voor vleermuizen. De Plasmanweg vormt geen verbinding tussen foerageergebied en locaties waarvan het aannemelijk is dat er bijvoorbeeld kraamkolonies voorkomen, zoals woonwijken. Ook vormt de laanbeplanting geen doorgaande structuur, want op bij de kruising van de Plesmanweg met de Anthony Fokkerweg/Bleskolksingel stopt de laanbomenstructuur. Het is niet uitgesloten dat een enkele gewone dwergvleermuis, met een verblijfplaats in de omgeving van het plangebied, de laanbeplanting benut als foerageergebied. Door het verwijderen van de laanbeplanting wordt de kwaliteit van het foerageergebied tijdelijk aangetast, maar er blijft voldoende geschikt foerageergebied in de directe omgeving behouden voor het behoud van mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. De geleidende functie, die laanbomen voor sommige vleermuissoorten hebben, kan prima overgenomen worden door de verspreid staande solitaire bomen en boomgroepen langs de Plesmanweg, maar ook gevels en hekwerken parallel aan de Plesmanweg.

Conclusie

Mits bezette vogelnesten beschermd worden, dan leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soortbescherming. Door uitvoering van de quickscan natuurwaardenonderzoek heeft initiatiefnemer voldaan aan de zorgplicht, zoals verwoord in art. 1.11 van de Wnb.

² Zie bijlage 2 van dit rapport

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Wet Natuurbescherming

Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatistische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?
De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten opzettelijk te doden, en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>
middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
bunzing	<i>Mustela putorius</i>
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
dwergpspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
egel	<i>Erinaceus europeus</i>
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
haas	<i>Lepus europeus</i>
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
ree	<i>Capreolus capreolus</i>
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
vos	<i>Vulpes vulpes</i>
wezel	<i>Mustela nivalis</i>
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Lijst met soorten waarvoor een vrijstelling geldt in de Provincie Overijssel om ze opzettelijk te doden en/of te verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.

Bijlage 3. Fotobijlage. Impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Internet:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

<http://gisopenbaar.overijssel.nl>

<https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/>

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol> (vleermuisprotocol)